

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU
BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM
SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA
ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI
ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL
ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

23 Mayıs 2012 Çarşamba

**(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU
OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE
İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE
AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN
ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Mayıs 2012 Çarşamba

----0----

K O N U

İnternet Kullanımı hakkında

Sayfa
1:16

İÇİNDEKİLER

<u>İİ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:16
Dr. Mehmet Akif OCAK (Mutlu Çocuklar Derneği Danışmanı)	2:5, 12:13, 15
Sema HOSTA (UNICEF Türkiye İletişim Müdürü)	5:12, 14, 15:16
Talat KIYMAZ (Mutlu Çocuklar Derneği Genel Sekreteri)	13
Fazilet DAĞCI ÇİĞLİK	Erzurum 13:14, 14

Açılma Saati: 12.36

Kapanma Saati: 13.36

23 Mayıs 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.36

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ: İlhan YERLİKAYA (Konya)

KÂTİP: Erdal AKSÜNGER (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli konuklarımız, değerli uzmanlarımız ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün sabah Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ziyaretimiz vardı, biraz da yol uzadı, o yüzden bir on beş dakika kadar geciktik, konuklarımızdan ve basın mensuplarımızdan özür diliyoruz.

Bugün iki tane önemli dernek ve kurum dinleyeceğiz, Mutlu Çocuklar Derneği ve UNICEF'in sunumları olacak. Ana eksenimiz çocuk ve İnternet üzerine olacak.

Sunuma geçmeden önce ben hafta sonu İstanbul programımız var, onlarla ilgili birkaç bilgi vermek istiyorum. Gerçekten cumadan başlayıp pazartesi akşamına kadar sürecek çok önemsedığımız bir ziyaretimiz olacak, on kadar şirketi ziyaret edeceğiz. İçinde Avea, Vodafone, Turkcell gibi GSM operatörleri var, Google, Facebook, Microsoft gibi uluslararası şirketler var, TTNET, Superonline gibi İnternet servis sağlayıcılar var, MOBESE Merkezi var, İnternet Bağımlılığı Kliniğini ziyaret edeceğiz; orada hastalarla, hekimlerle görüşeceğiz. İçerik sağlayıcılarla önemli bir toplantı yapacağız. Basın mensuplarıyla bir araya geleceğiz ve cumartesi sabahtan pazar günü geceye kadar arama konferansı yapacağız, yaklaşık 60 kadar kurum temsilcisi, Komisyon üyelerimiz, uzmanlarımız, hocalarımızla beraber fevkalade önemsedığımız bir arama konferansı yapacağız. Burada Türkiye'nin bilişim ve İnternet sektöründe bir vizyon arayışını; yeni üretimleri nasıl yapabileceğini; çocuklarımızı, gençlerimizi, ailelerimizi İnternet'in risklerinden nasıl koruyabileceğimizi; bununla ilgili hangi tedbirler almamız gerektiğini, bu tedbirleri ne şekilde yeniden gündeme getirmemiz gerektiğini; bugüne kadar Komisyon çalışmalarımızda hangi hususları gündeme getirdiğimizi ve o gündeme getirdiğimiz hususlarda ülkemizin ne yönlü daha detaylı, kapsamlı çalışmalar yapması gerektiğini; ülkemizde kurulması gereken çatı kurumların yapısının nasıl olması gerektiği; mevzuatla ilgili hangi düzenlemelerin yapılması gerektiği, hülasa "bilgi çağı" olarak adlandırdığımız 21'inci yüzyılda ülkemizi nasıl dünyada bilişim ve İnternet sektöründe de bir dünya devi yapabilmenin yollarını arayacağız. Bu gerçekten son derece önemsedığımız bir toplantı. Umuyorum ülkemiz açısından son derece önemli bir etkinlik olacaktır. Ben bu vesileyle hem Komisyon üyelerimize hem konuklarımıza hem de basın mensuplarımıza hafta sonu etkinliğimizi, "hafta sonu" da demek yanlış olur, bu haftanın sonundan başlayıp öbür haftanın başını da içine alacak şekilde yapacağımız etkinliklerimizi duyurmak istedim.

Evet, şimdi değerli konuklarımızı dinleyeceğiz.

Önce Mutlu Çocuklar Derneğini dinleyeceğiz, daha sonra UNICEF'i dinleyeceğiz. Sunumlarımızı mümkün olduğunca pratik ve hızlı yaparsak en azından tartışma bölümüne de birazcık daha zaman kalmış olur.

Evet, şimdi ilk olarak Mutlu Çocuklar Derneğinden Sayın Mehmet Akif Ocak, Mutlu Çocuklar Derneği Danışmanı arkadaşımıza sunumunu yapmak için söz veriyorum.

Buyurun efendim.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Sayın Başkanım, sayın milletvekili üyelerim, değerli dinleyiciler; Mutlu Çocuklar Derneği olarak bugünkü sunumumuzun temel noktası konu başlığımız olan İnternet’in toplum üzerindeki etkilerini tam olarak anlayabilmek için Türkiye’de şu anda var olan İnternet kullanım trendlerini bir durum olarak gözler önüne sermektir. Bu durumu, İnternet’in kullanım durumunu Türkiye’imizde tam olarak gözler önüne serdikten sonra bu çözüm yollarına nasıl ulaşabiliriz? Bence, orada daha kolay ulaşabileceğini düşünüyoruz. Bu noktada tabii başlıkta “İnternet trendi” diye bir sözcük geçiyor, normal olarak bir eğilim gösteriyor ancak İnternet trendi İnternet Dairesi Başkanlığına göre farklı şekillerde algılanabiliyor. Tabii, bu sitelerin yoğunluğu, kullanım şekli, içeriklerin düzenlenmesi, ülkeler arası karşılaştırmalar bu tanımın içinde yer alıyor. Şimdi, tabii, ülkemizdeki İnternet’in kullanım şekillerini belirlemeden önce artık yaygın olarak belirlenmiş yani literatürde var olan bazı gerçekleri sunmak daha önemli olacaktır. Bu “İnternet” denen dünyada zararlı içeriklerden bahsediliyor. Aslında ben şu anda bunu tam olarak toparlamış durumdayım. Bu içerikler tam olarak nelerdir? Bunu üç ana başlıkta topladık biz Dernek olarak. Birincisi bu yetişkin içerik, herkesin malumu. İkincisi, sosyal uçların İnternet’i kullanması yani aşırı uç kesimlerin ve son olarak da bu kriminal durumlar yani daha çok emniyet ve hukuksal boyutları içeren kısımlar bu “İnternet’in zararlı içerikleri” kısmında ele alınabilir.

Tabii, ikinci olarak, herkesin malumu, literatürde var olan bu “İnternet nedir, zararı nedir?” konusuna geniş bir perspektiften bakacak olursak hızlıca, İnternet’in vakit kaybına neden olması; asosyal yaşam, özellikle çocuklarda ve gençlerde saatlerce ve haftalarca, günlerce İnternet’in başında zaman kaybetmeleri; bu kötü içeriklerin psikolojik etkileri ve en önemlisi de bunlardan “İnternet bağımlılığı” denen olgunun artık hastanelerde bile tedavi ediliyor olması gerçeğidir. Tabii, bu sonuç bölümünü yani tündengelim olarak sunduktan sonra acaba ülkemizde bu İnternet kullanım durumu nedir, diğer ülkelerde nasıldır, buna el atmakta fayda var. Ülkemizde baktığımızda, google arama trendleri motoru yardımıyla, trend şu şekilde; tabii, bu sıralı şekli değil, karışık burada: Youtube, Mynet, MSN, İndir, Mp3, Facebook ilk sıralarda gelen arama kelimeleri. Tabii, mesela, Almanya’ya baktığımızda Almanya’da trend farklı şekilde gelişmiş. Mesela, “Ebay” diye bir alışveriş sitesi var, aynı şekilde “Hava durumu”, en önemlisi “Wikipedia” Almanya’da bir farkındalık olarak duruyor. Tabii “telefon rehberi” de farklı bir şekilde Almanya’da gelişen trend olarak göstermiş kendini.

Peki, “gelişmiş ülkeler” dediğimiz diğer ülkelerdeki duruma bakarsak, örneğin Fransa ve İngiltere’de oldukça benzerlik gösteriyor. İngilizler daha çok haber okumak için, işte Fransızlar bilgi almak için İnternet’i kullanıyorlar.

Şu kısma geri dönersek -ben kırmızıyla ele aldım- Türkiye trendini daha sağlıklı görme ihtimali ortaya çıkıyor.

Tabii, arama trendlerini kullandım ben, bu google’ın ortaya koyduğu çok yeni teknolojilerden birisi, çok önemli bir teknoloji. Burada farklı karşılaştırma ölçütleri kullanılabiliyor. Ben farklı şekillerde bugünkü sunuma uygun olarak ele aldım. Dünya genelinde bu teknolojiyi kullanarak 2004’ten günümüze kadar

baktığımızda Türkiye'yle ilgili şu şekilde bir eğilim gösterilmiş: En çok aranan arama kelimeleri "Türkiye haritası", "Yetenek sizsiniz", bir televizyon programı ve "Yetenek sizsiniz Türkiye." Tabii, yükselen trendlere de baktığınızda facebook Türkiye'nin şu anda bir numarası, Türkiye "number one" olarak büyük çıkış yakalamış görünüyor trendi yükselen arama olarak.

Tabii, ilk 10'u ben burada sıraladım: "Türkiye finans", "Türkiye maçı", "Türk", "Türkiye haritası", "Türkiye kupası" şeklinde dünya genelinde eğilim göstermişiz. Türkiye içi bazda baktığımızda ise Türkiye yani arama ölçütü olarak yeri Türkiye seçtiğimizde facebook 1'inci sırada geliyor, Mynet ve oyun 2'nci ve 3'üncü sırayı paylaşıyorlar. Tabii, Youtube, facebook veya çocuklar şu anda "face" diye artık söylüyorlar, "facebook" bile demiyorlar, ilk sıralarda yer alan kelimeler. Tabii, bunlar aranıp tıklanan kelimeler onu başta belirtiyim yani aranıp bırakılan kelimeler değil. Teknoloji şöyle: Arıyorsun ve aradığın şeyi tıklıyorsun yani bu sıralama o şekilde yani içine giriyorsun.

Aynı şekilde yükselen aramalar: "E-okul", "face" ve "facebook" şeklinde ilk üç sıra yer almış.

Tabii, burada bu teknolojiyi kullanırken önemli bir not söylemek gerekiyor. Bu teknoloji müstahcen kelimelere filtre uyguluyor eğer siz direkt olarak bu kelimeleri araştırma için kullanmadığınız sürece. Tabii, ben bugünkü konumuzu daha iyi belirtmek amacıyla, Türkiye'de var olan bu İnternet durumunu daha iyi belirtmek amacıyla bunu da yaptım. Aldığım örnek kelime "porno" ydu, bu kelimenin dünyadaki trendine baktım, Türkiye'miz 3'üncü sırada çıkıyor. 1'inci sırada Ermenistan ve Arnavutluk. Türkiye'nin işlem hacmi 69 şeklinde gelişmiş. Tabii, burada ilk sıradaki Türkiye'ye 100 puan veriliyor, diğerleri de sıralanıyor ona göre. Tabii, burada şunu da belirtmekte fayda var: Bu nüfusla ilgili falan bir şey değil. Biliyorsunuz Ermenistan ve Arnavutluk'un nüfusu Türkiye'den çok küçük olmasına rağmen tıklama meselesi ön plana çıktığında Türkiye'miz 3'üncü sırada yerini almaktadır. Tabii, bu teknolojinin önemli bir şeyi şehir bazında bile vermesi sonuçları.

Şehir bazında baktığımızda İstanbul ilimiz yani ilk üç büyük ilimiz ilk sırada geliyor, bu da kayda değer bir nokta. "Lima" diye Peru'da bir şehir; işte Bogota; Roma İtalya'da, bilindik diğer şehirler de ilk on sırayı bu biraz önce söylediğim kelime için şehir bazında paylaşıyorlar.

Peki, yer bazında ele aldığımızda, gelişmiş ülkelere baktığımızda bu trendin, yani 3'üncü sırada olan Türkiye açısından bu trendin işte "gelişmiş ülkeler" dediğimiz ülkelerde Amerika Birleşik Devletleri için 5, İngiltere için 5, Kanada için 4 işlem hacmi şeklinde görülüyor. Türkiye'ninki 69'du tekrar hatırlatmak gerekirse. Tabii, bu kelime için Türkiye'mizdeki zamana baktığımızda 2004'ten 2012 yılına kadar devamlı bir artış var, hiçbir zaman herhangi bir azalma gözlenmemiş. Aynı şekilde MSN'e baktığımızda Türkiye'miz 2'nci sırada MSN kullanımında Fas'tan sonra, Brezilya da 3'üncü sırada yer alıyor.

Hızlı şekilde geçiyorum. Twitter sıralamada yer almıyor Türkiye'de. Tabii, facebook şu anda dünyada Türkiye 1'inci sırada. Bunu biraz irdelemek istiyoruz biz Dernek olarak da, yaptığımız çalışmayı da kısaca söyleyeceğiz. Facebook gerçeği şu anda toplumumuzun kanayan yarası olma durumunda, hızla ilerliyor. Facebook Türkiye'de genel olarak baktığımızda 1'inci sırada, İzmir, İstanbul, Ankara, biraz öncekinin tekrarı şeklinde size göstermiş oldum ülke ve şehir bazında.

Tabii, İnternet Kurulunun araştırmalarına da baktık biz, yani bu alanda yapılmış araştırmalara da “Acaba farklılık gösteriyor mu?” diye, ancak baktığımızda üç büyük ilimizde özellikle facebook gerçeğiyle ilgili herhangi bir zıtlıkla karşılaşmadık. İnternet Kurulunun kendisinin yürüttüğü çalışmada da aynı gerçekler gözler önüne serilmiş, facebook işte denekler arasında yüzde 85 oranında büyük bir orana sahip. İnternet Kurulunun kendisinin yaptığı araştırmaya baktığımızda “Acaba bu özellikle facebook gibi sosyal paylaşım siteleri çocuklarımızın ve gençlerimizin yaşantısını nasıl etkiliyor?” sorusuna araştırmaya katılan çocukların verdikleri cevaplar şöyle: Yüzde 45 yani yarı yarıya direkt olarak derslerini etkiliyor, -çocukların verdiği cevaplar- arkadaşlarıyla iletişime geçmesini engelliyor, ailesiyle iletişime geçmesini engelliyor, işte biraz önce benim bahsettiğim bu uygunsuz içerikler çocukların yaşına uymuyor, çocuklar bunları kendileri söylemiş ve son olarak bu sosyal etkinliklerin azlığını sırasıyla söylemişler.

Tabii, burada, ben, izin verirseniz çok kısa, bir-iki dakikalık bir video paylaşmak istiyorum çünkü konumuzla bire bir uygun olduğu için. Videomuz bu sosyal paylaşım siteleriyle ilgili bir videomuz. (Video gösterildi)

Tabii, burada bu hanımefendi aynı zamanda eğitimci ve pedagog, onun için ben bu Meclis Araştırma Komisyonuna getirdim.

BAŞKAN – Pek de bir şey söylememiş ama ya, yani şimdi bu videoyu niye gösterdiniz, onu anlamadım ben, çok da fazla bir şey söylememiş, çözüm yok yani.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEğİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Evet. Çözümüne ilişkin pek bir şey söylememiş Başkanım, doğru söylüyorsunuz, sadece problemi tekrar etme mahiyetinde, doğru söylüyorsunuz.

Türkiye’de tabii bir de Youtube olayı var, yani ülkemizde bildiğiniz gibi yasaklandı bu ama Türkiye’deki İnternet kullanım trendlerini tam olarak anlamak için bunu da söylemek gerekiyor çünkü Youtube yasaklandı da ne oldu? Mesela, “Vidivodo” diye bir şey çıktı toplumumuzda yani bu Youtube’un yasaklandığı yıllarda pik yapmış durumda şu anda gördüğünüz gibi. Yani insanlar yasaklandı diye başka şeye yöneliler yani yasaklama da bir şekilde bu çocuklarımız ve gençlerimizi öğrenmiyor yani bir çözüm yolu olarak yasaklamadan ziyade bir İnternet kullanım kültürünün toplumumuzda bir an önce oluşturulması gerekiyor. Aynı şekilde “İzlesene” Youtube’un yasaklandığı yıllarda bu site de çok revaçtaydı, aynı şekilde işte “Videoburada” sitesi yani o yasaklı dönemde bu tür siteler aldı başını gitti. Şimdi, bizim kendi yaptığımız öz çalışmaya geri dönersek aslında şu anda özellikle lise öğrencileri arasında yüzde 86 oranında bir İnternet bağlantısı mevcut şu anda. Tabii, bu eski sisteme göre “birinci kademe” diyorduk, yüzde 71 oranında. Ancak baktığımızda şöyle bir sonuç çıkıyor: Yani haftada en az iki-üç gün kullanan ya da her gün kullanan çocuklarımızın oranı oldukça fazla.

Aynı şekilde İnternet kullanım aracına baktığımızda sohbet, oyun, film indirme gene çok revaçta.

Aynı şekilde ilköğretim-lise diye baktığımızda hiçbir fark yok, liselerin oranı biraz farklı çıkıyor.

Aynı şekilde e-posta ve facebook’a baktığımızda hemen hemen öğrencilerimizin neredeyse yüzde 85’inde bunlar var. Bu, ülkemizdeki kullanım durumunu belirtmek amacıyla.

Aynı şekilde cinsiyete baktığımızda kız-erkek arasında gene bir farklılık yok.

Tabii, burada ben artık yavaş yavaş bitirmek istiyorum sunumu ancak ülkemizde şöyle bir yanlışlar var, bunları belirtmek önemli. Bunlardan birisi İnternet bir öcü değildir yani bunu, İnternet'i kötü göstermekle bir yere kesinlikle varılamaz. İkincisi de ülkemizdeki en büyük yanılgılardan birisi şu: "Herkes bilgisayar biliyor." söylemi oldukça toplumumuzda çok yaygın. "Bilgisayar veya İnternet biliyor.", bunun sonu çok açık yani ne kastediliyor belli değil. İlköğretim okullarımızda bilgisayar dersleri şu anda mevcut değil, önce notları kaldırıldı, sonra da dersin kendisi kaldırıldı. Yani bu bilgisayar dersi olmayabilir ama İnternet dersi olur, web tasarımı olur, İnternet bilgi teknolojileri olur, farklı şeyler olur. Bir yandan "Herkes word biliyor, excel biliyor, herkes facebook biliyor. Acaba bu İnternet bilme anlamına mı geliyor? Aynı şekilde "sanal dünya" ve "gerçek dünya" diye ülkemizde bir ayırım var, bu da çok yanlış. Sanal dünyanın sonuçları direkt olarak çocuklarımızın gerçek hayatlarını etkiliyor.

Bu yanlışları ortaya koyduktan sonra ne türlü bir çözüm yolu bulabiliriz diye gelirsek eğer -tabii bu sonuçları da ben hızlıca şu şekilde göstermiş olayım- ülkemizde teknoloji kullanımı kesinlikle formal olarak okullarımızda verilmiyor, her şey informal yani çocuk doğduğundan itibaren bir facebook hesabını kendi ediniyor, kendi öğreniyor, arkadaşından öğreniyor, akran öğreniyor, akran öğrenmesi ülkemizde çok yaygın ama bunu neden biz formal olarak ele almıyoruz? Yani bilgisayar derslerini kapatmakla bu iş acaba bir çözüm yolu mu? Birincisi bu. Yani mutlaka özellikle 4+4+4 eğitim sistemini de bir fırsat bilip ve gelen FATİH Projesi'yle bakın 18 milyon tablet dağıtılıyor çocuklarımıza, bunu da bir fırsat bilip bu İnternet teknolojisini mutlaka bir formal olarak ele almamız gerekiyor. Neden ele almamız lazım? Çocuklarımızda teknolojik kullanım bilinci yok ülkemizde. Yani çocuk doğduğu andan itibaren öldüğü ana kadar tüm fotoğrafları artık facebook hesabında geziyor yani anne doğum yapmış, hastanede doğum anındaki fotoğraflarını bile yayınlamışlar yani bu şekilde bir kültür ülkemizde... Bakın, ben uzun yıllar yurt dışında kaldım, altı yıl Amerika Birleşik Devletlerinde, yüksek doktoramı da orada yaptım. Orada ilkokuldaki çocuklar hepsi on parmak klavye biliyorlar bilgisayar derslerinde yani ülkemizde bırakın facebook'u, çocuk iki parmağıyla klavyede yazmayı bile bilmiyor yani bu eğitim kurumlarımızda öğretilmiyor, önemi tam olarak anlaşılmıyor yani kendi yetiştiğimiz nesil değil, çocuklarımızın bulunduğu neslin gereksinimlerine göre bir önlem almalıyız. Tabii, FATİH Projesi ve 4+4+4 eğitim sistemini mutlaka bir fırsat bilmeliyiz ve bu konuda çocuklarımıza rehberlik yapmalıyız. Tabii, ikinci olarak devlet ayağı da bu İnternet filtresini de söylemek faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, bize söz verdiğiniz için, fırsat verdiğiniz için çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Müsaade ederseniz şimdi UNICEF'i de dinleyelim.

Buyurun Sayın Hosta.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, sayın medya mensupları; gerçekten bizi davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Bizim UNICEF olarak bakış açımız birazcık daha farklı demeyeceğim, yaptığımız çalışmaların pek çoğunu Türkiye Büyük Millet Meclisi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve UNICEF'in ortak çalışmaları belirledi ki bu belirleme Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin çerçevesi içinde oldu. UNICEF şu anda 190

Ülkede alışıyor ve biz Dijital Yurttaşlık ve Güvenlik Projemizi hâlihazırda 9 ülkede yürütüyoruz ama çalıştığımız bütün ülkeler şu anda bu Komisyona, bu Medise bakıyor ki yaptığınız çalışmaların çıktılarını, sizin sonuçlarınızı onlarla da paylaşalım diye. Biz Türkiye olarak çok şanslı bir konumdayız sizlerle çalıştığımız için diyoruz.

şimdi, “Dijital Yurttaşlık ve Güvenlik” diyoruz çünkü bizim için artık çocuklar dijital yerliler.

İnternet kaç yıldır var dünyada biliyor musunuz? Bir tahmininiz var mı kaç yıldır İnternet mevcut?

BAşKAN - Türkiye’de 1993’ten beri var.

UNICEF TÜRKİYE İLETİşİşM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Evet, yirmi yıl. Değil mi? Yirmi yıldır var.

BAşKAN – Dünyada da 1961’den itibaren var.

UNICEF TÜRKİYE İLETİşİşM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Ama tam aktif kullanımı Sayın Başkanım, herhâlde bir yirmi yılla kesinleştiriyoruz.

Tabii, UNICEF’in kavramında çocukta biliyorsunuz on sekiz yaş ve altı. şimdi, ben asla kızım kadar usta bir İnternet kullanıcısı olamam, asla onun kadar çok şeyi bilemem diyoruz ve bu bütün çocuklarımız için böyle.

şimdi, İnternet ve akıllı telefon kullanımı özellikle gelişmiş ülkelerde çok büyük bir artış gösteriyor ki bu ülkelerden biri de bizim lkemiz. Dijital ortam çok çok değişti ve çok hızlı değişiyor, her gün yeni bir şey çıkıyor, ben yakalayamıyorum bazı şeyleri, işte Pinterest’te yeni bir şey var, “Mxit” diyorlar, o kadar hızlı değişiklik var ki bu pek çok fırsatı bir arada getiriyor ama pek çok riski de var ve bu risklerin bazılarını Sayın Hocam da sıraladı, ben tekrar bütün bu riskleri sıralamayacağım ama ben bir anne olarak bu risklerin pek çoğunu görüyorum ve yani benim ocuğumun bunlardan etkilenmemesini istiyorum. “Peki, bunu nasıl yaparız?” diye gerçekten hep beraber düşünüyoruz.

şimdi, bir bakıyoruz -bu bizim çalışma yürüttüğümüz ülkelerden birtakım veriler- Rusya’da çocukların yüzde 40’ı on-line iken, evrimii iken yabancılarla tanışıyorlar ve bir şekilde bilgi alışverişine devam ediyor. Bize bakıyoruz, Hocam da biraz evvel söyledi, facebook bir numara bizde ama, facebook kullanımında tüm dünyada ilk 3’ncyz biz. Facebook’un mesela belirli kuralları var, on iki yaş ve altı çocukların facebook hesabının olmaması lazım ama bir bakıyoruz anne ve babalar bu hesapları açıyor çocukları adına. İşte doğumundan itibaren fotoğrafları yerleştiriyorlar. Bunların hepsine bir dur dememiz gerekiyor bazen.

Güneydoğu Asya’ya bir bakıyoruz, dünyadaki toplam akıllı cep telefonu, cep telefonu 6 milyarken bunun 3 milyarı Güneydoğu Asya’da. İnanılmaz bir şey ve biliyorsunuz artık cep telefonlarından bütün bağlantımızı yapıyoruz, şu bilgisayara bile ihtiyaımız kalmadı.

İşte yine benim bilemediğim yeni gelişen sistemlerden bir tanesi “Mxit” diye bir şey ve burada, hani bir konuşma programı bu da, yani gençlerin yüzde 42’si bununla iletişimde. Bunlar çok büyük rakamlar. Google’a girip bir araştırma yapın, her gün dünyada doğan ocuk sayısından daha fazla iphone satılıyor, bazı insanların iki tane iphone’u var.

şimdi, tabii biz UNICEF olarak bütün yaptığımız çalışmaları ocuk Haklarına Dair Sözleşme üzerinden yürütüyoruz ve biliyorsunuz ocuk Haklarına Dair Sözleşme de 1989 yılında imzalanmış olduğu için

dijital yerliler yani günümüzün çocuklarının tüm haklarını içermiyor ama öyle maddeleri var ki çocuklarımızın görüşlerini ifade etme ve seslerini duyurma hakkı; ifade özgürlüğü hakkı; bilgi almak, aramak, paylaşmak da bu ifade özgürlüğünün içerisinde; sonra çocuklarımızın her türlü fiziksel, zihinsel şiddetten, yaralanma ve istismardan korunma hakkı ki bunu bir “dijital istismar ortamı”nı da ilave etmemiz gerekiyor. Dernek üyesi olmak, kurmak, barışçıl toplanma hakkı ki artık dijital ortamlarda bu hakların varlığını da görmemiz gerekiyor. Biz diyoruz ki Çocuk Hakları Sözleşmesi ve bunu ilgilendiren bir ülkenin iç yönetmelikleri, kanunları, kuralları da bunları içerecek şekilde -önerilerimizden biri budur- yeniden gözden geçirilmeli ki dijital haklarımızı kullanımlarımız da çok daha etkin hâle gelsin.

Şimdi, dijital yurttaşlıktan bahsederken mutlaka güvenlikten bahsetmeliyiz. Biz öyle diyoruz çünkü dijital ortam gerçekten pek çok yeni fırsat sunmakta. Biz yasaklamalarla çocuklarımızın elinden yaşdaşlarından ayrı düşme şansını almamalıyız ya da niye bizim ülkemizde Steve Jobs'lar olmasın, niye bizim ülkemiz çok daha ileri gitmesin diyoruz. İşte, birtakım yasaklamalar vardı, benim çocuğum dâhi Youtube yasakken biliyorlar, yani ben nasıl yaptıklarını bilemem ama farklı bir şekilde bir bakıyordunuz bütün çocuklar Youtube'a giriyordu yani yasaklamayla hiçbir yere varamıyoruz.

Ben kız çocuğu annesi olduğum için biraz daha şanslıyım, özellikle erkek çocuklarının annesi, babasıysanız onların yapabildikleri hani burada bir ayrım ben de yapıyorum ki ayrım olmasın dediğimiz hâlde, inanılmaz yerlere inanılmaz şekilde ulaşıyorlar. Ama ne yapacağız? İşte, bunu içerecek, bu korunma yöntemlerini, kendilerini nasıl koruyacaklarını anlatabilmemiz lazım ve bizim de -davet ettiğiniz için tekrar teşekkür ederim- yani eğer bir politika belirliyorsak, eğer ülke çapında yeni bir şey yapıyorsak kanıta dayalı bilgileri de koymamız lazım. Dünyanın pek çok ülkesinde bakıyorsunuz çok araştırma var ama bu araştırmaların çoğu, özellikle sorunlara yönelik kısımlar ve fırsatlara yönelik kısımlar Batı kaynaklı ve bu Batı kaynaklı olan araştırmalar gelişmekte olan ülkeler için bir anlam ifade etmiyor. O yüzden ne yaparsak yapalım ki biz de biliyorsunuz artık gelişmiş ülkeler kategorisine çok yakın bir yerdeyiz ama hâlihazırda bir geçiş sağlayabilecek bir noktayız, bütün ülkeler arasında köprü olabilecek bir noktadayız, bizim rolümüzü bu anlamda daha da pekiştiriyor ülke olarak.

“Çocukları biz eğitmeliyiz.” diyoruz yani UNICEF olarak Çocuk Hakları çerçevesinde kendi haklarını, ifade özgürlüklerini ellerinden almadan, çocukların sadece İnternet'i tüketici olarak değil, üretici olarak da kullanmalarını sağlayacak şekilde eğitmeliyiz. Aynı zamanda nelerin risk olduğunu anlatmalıyız ve bu risklerden nasıl korunmaları gerektiğini çocuklarımıza öğretmeliyiz ve çocuklarımız, sizler burada bu politikaları geliştirirken, bu imkânları sunarken de onların, çocukların ve gençlerin fikirlerini almalı, kanıta dayalı politikalar yapmalıyız diyoruz ki bu Komisyonun kurulması da bunların en önemlilerinden biri.

UNICEF olarak biz çalıştığımız ülkelerde yaptığımız bir sürecimiz var, veri ve bilgi toplama; o ülkedeki hâlihazırda bütün araştırmaları, çalışmalarını bir araya getiriyoruz, ülkenin uzmanlarıyla bunun üstünden geçiyoruz ki Türkiye'de de bunu yaptık. Daha sonra ortak çalışma alanımızı belirliyoruz, birazdan fotoğraflarda göreceksiniz ve ondan sonra politika çalışmaları ki bu da dediğim gibi pek çok ülkeye ortak bir şey tutacak.

Şu anda haritada gördüğünüz şu ülkelerin hepsi dört gözle Türkiye’den çıkacak sonuçları bekliyor, onlar da çalışmalar yürütüyorlar ama bu ülkelerin pek çoğuna biz liderlik edeceğiz sizlerin yaptığı çalışmayla.

Diyoruz ki, en çok üstünde durduğumuz noktalardan biri -ki bizim ülkemizde 21-22 Kasım’da yaptığımız toplantının çıktılarından biri de buydu- yurttaşlık bir haktır, hak temelli bir yaklaşımdır ve yaptığımız bütün çalışmalar tüm paydaşları içerecek şekilde kanıta dayalı eğitimciler olacak, kamu kurumları olacak, ebeveynler, anne, babalar olacak, çocuklara bakmakla yükümlü gençlere liderlik yapan kurumlar olacak, sivil toplum kuruluşları, medya ve özel sektör birlikte olacak ki Başkanımız söyledi, hafta sonu çalışması bile bunun en önemli kanıtlarından bir tanesi, gerçekten kanıta dayalı bir şekilde dijital yurttaşlık hakkımızı oluşturmaya bakıyoruz.

Hakkaniyet odaklı olmasını istiyoruz. Şu anda Türkiye’nin dijital haritasına baktığınızda cinsiyete dayalı eşitsizliğin burada da devam ettiğini görüyoruz. Dijital ortamların tüketiminde erkek çocukları ve erkekler hep kadınlardan ileride, İnternet’e nerede ulaştıklarının da etkisi var, nasıl ulaştığımızın da etkisi var ama özellikle cinsler arası eşitliği sağlamamız lazım. Hep birlikte de çok üstünde durduğumuz -bütün Medisimizin, bakanlıklarımızın, sivil toplumun- engellilerle ilgili sıkıntılarımız hâlâ devam ediyor, onların erişimini daha farklılaştırmamız, daha kolaylaştırmamız gerekiyor. İşte “en dezavantajlar” diyoruz ki buna ekonomik sorunları da içerecek şekilde yaklaşıyoruz. Eşit fırsatlar verilmeli, hakkaniyet odaklı yaklaşım burada da mutlaka ve mutlaka bütün yaptığımız politikalarda kendisini göstermeli.

Şeffaflık ve içermek ki bu ortamın da getirisi oluyor. Gençlerin ve çocukların bu konuyla ilgili ne düşündüklerini bilmemiz gerekiyor ki biz yaptığımız çalışmada çünkü biliyorsunuz 21-22 Kasım’da gençlerin ve çocukların ne dediğini duyarak bu Komisyona geldik ve önerileri de onlardan alarak geldik.

Çok gurur duyduğumuz bir tablo bu, bunu biliyorsunuz, herkes tanıyor bu salonu, biz de gerçekten çok büyük bir gurur duyuyoruz UNICEF olarak çünkü hem 12’nci Çocuk Forumumuz hem de Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dijital Yurttaşlık Konferansımızın çıktıları bu Komisyonda kabul edildi, bu çalışma başlatıldı, gerçekten çok önemli çünkü biz buraya gelirken verileri ve kanıtları ortaya sunduk neler olması gerektiğini ve Araştırma Komisyonu da sizlerin sayesinde ilerliyor.

Şimdi, burada EU Kids Online, ben, Başkanımız “çabuk” dediği için bunların hepsini okumayacağım. EU Kids Online’ın bir çalışması, bu bütün Avrupa Birliği ülkelerinde de uygulanıyor, gelişmesiyle yani “Enlargement” grubunda da uygulanıyor. Türkiye de bu çalışmayı uygulayan ekiplerden bir tanesi ki hatta bunlar geçen senenin, 2010’un verileri olduğu için şu anda bile hızla değişmiştir diyorum ama yine de en son verilerimizden bir tanesi.

Benim en çok ilgimi çekenlerden bir tanesi diğer “İnternet’e okuldan erişimi sağlamak” da var ya, artık biliyorsunuz FATİH Projesi’ndeki -biz de FATİH’i bir fırsat penceresi olarak görüyoruz- bu şey çok daha fazla olacak ama hâlihazırda kız çocuklarımızın, evde olan özellikle kız çocuklarımızın ulaşımını, erişimini nasıl artıracacağız, e-okula ulaşımını nasıl artıracacağız gibi işte hakkaniyet penceresinden bakışımızın da bu noktada altını çizmek istiyoruz.

Cep telefonunda hızlı bir artış var, buna da özellikle ve özellikle bakmamız gerekiyor.

Şimdi, ben, şu ilk nokta var ya, oraya hep böyle bir soru işaretiyle bakıyorum. Ev ödevi yapıyorlar, okul ödevi yapıyorlar, bundan büyük bir şüphe duyuyorum, “Çocuklar, hani nasıl bir soruydu da, nasıl bir cevaptı?” diye ama mutlaka güvenmek zorundayız EU Kids Online’ın cevaplarına diyoruz.

Çocuklarımızın yüzde 99’u facebook kullanıyor, facebook’un kendi kuralları gereği on iki yaş ve altının facebook sahibi olmaması gerektiği belirtilirken. Bu da özellikle devlete devletten önce çünkü biliyorsunuz Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 18’inci maddesi -orada da biraz önce göstermiştim- der ki: “Devletten önce anne ve baba sorumludur ifade özgürlüğü, ifade özgürlüğünü içeren içerik üretme hakkında.” O zaman anne, babaların da sorumluluğunun ve onların eğitilmesinin altını çizmemiz gerekiyor.

Şimdi, biz grup olarak hepimiz yirmi yaş üstüyüz yani biz bir şekilde aslında İnternet’i çok daha sonra kullanmaya başladık, pek çok şeyi çok daha sonra öğrendik yani çocuklarımız dijital yerliler ise bizler dijital göçmenleriz. O yüzden anne, baba olarak bizim de bilgilennemiz, bizim de öğrenmemiz gereken çok fazla şey var.

Şimdi, burada Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dijital Yurttaşlık Konferansının çıktıları var, bu çocuk oturumu ve büyük oturumunun ortak noktaları ama Sayın Başkanım, izin verirseniz ben önerileri bir kez daha yüksek sesle büyük oturumunun önerilerini okumak istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii, muhakkak, lütfen buyurun.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Çünkü çok önemli bir ekiple beraberdik, Harvard Üniversitesinden, Dublin Üniversitesinden, işte Orta Doğu Teknik Üniversitesinden, Aydın Üniversitesinden, Diyarbakır Üniversitesinden çok büyük bir ekiple çalıştık. Sivil toplum kuruluşları vardı, medya vardı, kamu kurum ve kuruluşlarının hemen hemen hepsi oradaydı, inanılmaz büyük bir grup bu okuduğum çıktılar üzerinde anlaştı. Tabii, ismini sayamadığım pek çok katılımcı vardı.

Ben şu anda büyük oturumunu okuyorum size:

Üretilcek politikalar, özellikle ifade özgürlüğünü ve bilgiye erişim hakkını temel alarak tüm paydaşların katılımıyla farklı hedef kitlelerine yönelik olarak geliştirilmelidir. Farklı hedef kitlelere yönelik politika üretmemiz bekleniyor.

Dijital okuryazarlık eksikliği, başta Millî Eğitim Bakanlığı, üniversiteler ve diğer paydaşların iş birliğiyle giderilmelidir.

Türkiye’de var olan İnternet’in güvenli kullanımına yönelik çeşitli çalışmaların ilgili tüm kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörü içerecek şekilde geliştirilmesi, iş birliği ve koordinasyonun sağlanması gerekmektedir. Bu çalışmalarda özellikle çocukların ve gençlerin görüşüne başvurulmalıdır.

Çocukların, gençlerin ve ebeveynlerin bilgi iletişim teknolojilerinin doğru kullanımı konusunda farkındalıklarının artırılması gerekmektedir. Ben de çok üstünde duruyorum bunun hem anne hem bu konuda çalışan bir uzman olarak. Herkes bilgilendirilmeli, çocuklarımız kendilerini bu zararlardan nasıl koruyacakları bilinmeli ki fırsatlar penceresinden çok daha fazla faydalanabilsinler.

Medyanın bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımından kaynaklanan olanakları ve riskleri dengeli bir şekilde sunması, -biliyorsunuz medyaya her zaman çok büyük görev düşüyor- toplumda doğru kanaat oluşumunun desteklenmesi gerekiyor.

“Medya okuryazarlığı” ve “bilgisayar” dersleri müfredatının gözden geçirilmesi gerekiyor, yenilenmesi gerekiyor.

Ulusal kurum ve kuruluşların uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapması ve gelişmeleri takip etmesi gerekiyor. Çünkü sadece risklere odaklanırsak fırsatları kaçırmız.

Dijital eşitliği sağlayacak şekilde altyapı eksikliklerinin giderilmesi gerekiyor. Yani erişimden kullanıma kadar fırsatları artırmamız gerekiyor.

5651 sayılı Kanun’un ve ilgili diğer mevzuatın yukarıda tespit edilen olanaklar ve riskler temelinde yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor.

Bunlar çok büyük bir grubun önerileriydi, biz UNICEF olarak tabii Çocuk Hakları Sözleşmesi dâhilinde çünkü bizim pozisyonumuz bellidir, ülkede yapılanlar temeldir, esastır, biz ancak Çocuk Hakları Sözleşmesi çerçevesini unutmayın diye rica ederiz. O yüzden bu önerilerin hepsine katıldığımızı ama olanakları kaçırmamamız gerektiğini, çocuklarımızın ve gençlerimizin kendisine güvenmemiz gerektiğinin altını tekrar çizerek saygılar sunuyorum hem şahsım hem kurumum adına.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten her iki sunum da son derece yararlı oldu. Özellikle Sayın Hosta’nın “Dokuz ülke bize bakıyor.” ifadesi Komisyonumuzun çalışmalarına birazcık daha şevk verecektir muhakkak.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Gerçekten size bakıyor Başkanım.

BAŞKAN – Biz şöyle, Bilişim ve İnternet Komisyonu olarak çok önemli bir işi yaptığımızı ve yaptığımız işlerin bugünkü yansımalarından ziyade gelecekteki yansımalarının çok daha önemli olacağını düşünüyoruz çünkü asıl o İnternet’in sağladığı fırsatlar daha çok çocuklar için; riskler, onlar da daha çok çocuklar için ve bizler de dijital göçmenler olarak şüphesiz çocuklarımızla beraber aynı gemide yaşıyoruz yani geminin bir tarafı delindiği zaman sadece çocuklarımız değil, hepimiz sonuçta su alan bir gemide yaşayan ve riski beraberce yaşayan insanlar konumundayız. O açıdan bu vurgunuzu çok önemsiyorum gerçekten.

Şimdi, birkaç tane şey soracağım, belki daha sonra da üyelerimiz soracaktır.

Bu 21 Kasımdaki toplantının özetiymi zannediyorum son okuduğunuz değil mi?

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Evet efendim.

BAŞKAN – Onun tam metnini alabilirsek.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Tabii, bütün sunumlarla beraber şey yaparız yani Harvard Üniversitesi ve diğerlerini, onların hepsini bir araya getiririz, küçük bir özetini de dağıttık.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Aile Bakanlığımız onaylamadığı için taslaklarımızı da gönderemedik biz onlara o yüzden.

BAŞKAN – Yani o tam metni verirseniz bize, en azından o metnin uygun noktalarını Komisyon raporumuza da koyarız, mademki...

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Sağ olsun, Cevdet Erdöl başkanlığında yaptık zaten.

BAŞKAN – Evet, çok güzel.

Bu güvenli İnternet'le ilgili bir öneriniz var mı? Yani şu andaki güvenli İnternet'in gidişatı nasıl? Ben size şöyle bir özet yapayım: Biz BTK Başkanlığını 22 Mart 2012'de dinledik ve bugün itibarıyla o zaman 600 bin güvenli İnternet abonesi vardı yani 16 milyon abonenin 600 bini güvenli İnternet paketine abone olmuştu. Son bilgi bu 600 bin olan sayının 1 milyon 100 bin olduğunu yani neredeyse iki ay içerisinde... Bunda bizim Komisyon çalışmalarımızın da mutlaka rolü olmuştur çünkü biz hep onu sık sık vurguluyoruz yani kamuoyunda oturması açısından da. Bu konudaki UNICEF olarak bakışınız nedir? Yani "Bu iyi bir şey." diyorsanız bile bunun toplumda yaygınlaşması adına neler yapmak lazım? Dünyadaki işte örnekleri falan.

Bir de şunu soracağım: Bu sabah öğrendiğimiz bir şey, "COPPA Yasası" diye bir yasa var Amerika'da, Çocukların Çevrimiçi Ortamda Gizliliğinin Korunması Yasası. Bu konuyla ilgili bir kanaatiniz var mı? Yani Mutlu Çocuklar Derneği de söyleyebilir. Bunu da önemli bir kanun olduğunu ifade etti ilgili arkadaşlar. Yani bu konuyla ilgili Türkiye'nin yapması gereken bir şey var mı?

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Sayın Başkanım, tabii, yani öncelikle kendi adıma ve kurumum adına hani ne kadar geçerli olabilir çünkü biliyorsunuz biz Çocuk Hakları Sözleşmesi adına baktığımızda ifade özgürlüğü bir numara ve hakkaniyet odaklı yaklaşımla filtrelemeler ve kontroller kişilerin özgürlüklerine bırakılmalı diyoruz. O yüzden de Türkiye'nin yapmış olduğu sistem var, sunuluyor, "Herkesin kendi bileceği iştir, herkesin kendi tercihidir, aileler üye olmak isterse olur, olmak istemezlerse olmaz." noktasındaki yaklaşımı ben çok değerli ve çok ufuk açıcı olarak görüyorum. Çünkü yasaklamalar olduğu zaman özellikle çocuklarımız onu bir şekilde farklı noktalarda değerlendirip farklı şekillerde kullanabiliyorlar. Biz Çocuk Forumunda da birkaç çocukla konuştuk, "Filtrelemelerle, yasaklamalarla ilgili ne düşünüyorsun?" dedim. "Ama anlamıyorlar ki zaten ben istediğim yerde istediğim sayfaya girer bakarım." dedi. Yani bunun bu şekilde kişisel özgürlüklere ve seçimlere bırakılmış olması bence çok çok olumlu ve çok çok doğru bir yaklaşım. Yani gerçekten bir sistem var, siz ne yapmak istiyorsanız ama özellikle altını çizdiğimiz nokta...

BAŞKAN – Ama bir ölçünün konulması gerektiğine de inanıyorsunuz değil mi? Bir ölçü konulmalı.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Ben mesela bir anne olarak özellikle bazı şeylerden uzak olmasını isterim çocuğumun yani zararlı içeriklerden korunması gerektiğine inanırım, işte ne bileyim, çocukların bilgisayarlarının herkesle birlikte ortak alanda olması gerektiğine inanırım ki onları burada göreceksiniz tavsiyelerin içinde ama çocuklar bir şey yapmak isterlerse de yapıyorlar, hani onun da önüne geçilmiyor. O yüzden bizim yapmamız gereken, bizim UNICEF olarak bulduğumuz yöntem budur ki çocukların ve gençlerin zararlı içeriklerden nasıl kendilerini koruyacakları konusunda eğitilmesi ve annelerin, babaların da biz dijital göçmenlerin de bunu nasıl kullanacağımızı bilmesi yani eğitim burada da en önemli temel kriterlerden biri olarak karşımıza çıkıyor. Çünkü yasakladığımız zaman bazı fırsat pencerelerini de kapatacağız diye düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, bizim sorumuz buydu çünkü Harvard Üniversitesinde "Berkman" diye özel bir grup var, davet ettiğimiz ekip de buydu. Biz onlara dedik ki Türkiye'ye gelmeden önce: "Ya, siz, bu diğer ülkeler ne yapıyor, bize iyi ülke örneklerini bulun; bize iyi ülke örneği getirin." O zaman iyi ülke örneği bulamadılar çünkü "Bütün ülkeler gerçekten Türkiye'ye bakacak." diyorum, işte yasaklamalar...

BAŞKAN – Bu yılın sonunda inşallah bulacaklar.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Evet, inşallah.

BAŞKAN – Bizim Komisyon raporumuz yayınlanacak.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Evet, inşallah biz bunu her yerde anlatıyor olacağız hem UNICEF’te hem diğer kurumlarda hem tüm dünyada, sizler ve bizler hep beraber anlatacağız diye bakıyoruz.

Şimdi, benim bildiğim kadarıyla, onlardan duyduğum kadarıyla çünkü bizim uzmanlığımız değil bu, pek çok ülke eğitim ile yasaklamanın yan yana gitmesi konusunda adımlar atıyor ama Amerika’daki bu yasa nedir, ne değildir noktasında hiçbir fikrimiz yok. İsterseniz Harvard ve Berkman kanalıyla bunu isteyip, onların görüşleri nelerdir diye böyle bir ricada bulunabiliriz.

BAŞKAN – Çok memnun oluruz.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Yani yapabilecekleri bir şey var mı diye onu sorarız.

BAŞKAN – Tabii, bu ülkede sigara içme özgürlüğü de var ama öte yandan kapalı ortamlarda sigara içmeyi kısıtlamak da var yani şimdi bu özgürlüğün kısıtlanması anlamına gelmiyor.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Gelmiyor. Bizim özgürlüğümüzün başkalarının özgürlüğüne engel olmaması ama çocukların gerçekten çevrimiçi ortamlarda kendilerini nasıl koruyacaklarını bilmesi çok önemli bir kriter.

BAŞKAN – Harvard’daki arkadaşlardan ama biraz acil olmasını istersek, acil olmasını rica edersek çünkü Komisyon süremiz kısıtlı.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Rica edeceğim, biliyorlarsa mutlaka hemen isteyeceğiz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ocak.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Sayın Başkanım, ben, Amerika’dan ziyade Avrupa’yı sizin göz önünüze getirmek istiyorum. Şimdi, mesela biz Mutlu Çocuklar Derneği olarak Türkiye’yi eNACSO’ya üye yaptık, Mayıs sonu itibarıyla da onların toplantısına katılacağız.

BAŞKAN – Ne o?

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – eNACSO bu Avrupa Birliği’ne bağlı ülkelerin oluşturduğu bir birlik.

BAŞKAN – Ne birliği, iletişim mi, telekomünikasyon mu?

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – “Enacso.eu” diye yazılıyor, bu STK’ların çocuk haklarını koruma, çocuk istismarı, İnternet’in doğru kullanımı şeklinde uzmanlaşmış bir kurum, yirmi üç tane üyesi var, Türkiye’den de iki tane üye şimdi kabul ettiler, bir tanesi bizim Derneğimiz oldu, bunun da onur ve gururunu yaşıyoruz. Belçika’da olacak, Brüksel’de olacak toplantı.

BAŞKAN – Diğeri kim?

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Diğer de Bilkent Üniversitesinde ICC. Onun toplantısına katılacağız, tabii onun da onur ve gururunu yaşıyoruz ama bizim ülkemizde, tabii, Avrupa’da mesela oraya gitmeden önce yaptığımız çalışma...

BAŞKAN - Artık böyle bir Komisyonun varlığını herhâlde orada zikredersiniz değil mi Belçika’ya?

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Tabii Sayın Başkanım, ne demek.

Tabii, ülkemizde, mesela bir güvenli İnternet kullanım günü bile mevcut değil ama mesela Avrupa Birliği’ne bağlı o üye birliklerin hepsinde bu gün kutlanıyor, şubat ayında. Mesela, bizde daha bilmiyorum, BTK’den arkadaşlar var, TİB’den ama...

BTK İLETİŞİM UZMANI İSA CANKAR – Birkaç senedir kutlamaya başladık.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Başladık değil mi?

Aynı şekilde mesela bilgilendirme ve eğitim çabaları ülkemizde çok eksik seviyede yani İnternet’in doğru kullanımıyla ilgili. Biraz önce de söylediğim gibi her şeyi informal olarak çocuklar kendileri yürütmeye çalışıyorlar.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ TALAT KIYMAZ – Efendim, izninizle birkaç cümle de ben eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ TALAT KIYMAZ – Şimdi, Avrupa’da, İngiltere’de, gittiğimizde orada sivil toplum kuruluşlarının proje bazlı olarak bilgilendirme ve farkındalık oluşturma konusunda materyal geliştirdiklerini, kadro kurduklarını ve Türkiye’de TİB ve BTK’nın yaptığı çalışmaların büyük kısmının STK’lar tarafından yapıldığını görüyoruz yani Türkiye’de de bu konuda evet devletimiz düzenlemeler yapmalı, kanuni altyapıyı oluşturmali ama STK’lar da bu konuda desteklenirse Avrupa’daki aynı zamanda eNACSO gibi network’lerin bilgi birikiminin Türkiye’ye aktarılması söz konusu olabilir. Zaten bu network’ün temel amacı bugüne kadar oluşan bilginin diğer ülkelerde de kullanımını sağlamak olacak. Biz de bu konuyla ilgili devletimizden ve kanun yapıcılardan destek bekliyoruz STK’lar olarak.

BAŞKAN – Evet, Sayın Çılgık.

FAZİLET DAĞCI ÇİĞLİK (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bugüne kadar birçok sunum dinledik fakat bugüne kadar hep tehlikelerinden belki ismimiz gereği ve hangi sayfalara çocukların girdiğinden, girmemesi gerektiğinden, işte sosyal paylaşım siteleri, İnternet’i nelere kullandıklarını, hep onları dinledik fakat benim merak ettiğim, çocuklar acaba belki sizler muhatap olmayabilir ama hani Talat Bey de belki olmayabilir ama bir ileriki çalışmaya olabilir, çocuklarımıza acaba eğitim olarak özellikle okullarda bilgisayar ve İnternet kullanımında ne veriyoruz? Hani çocuklar acaba mesela bir wikipedia’yı ne kadar biliyorlar hangi bilgi alma açısından veya bunları, biraz önce dediniz, yüzde 92 ödev için kullanıyor, ödev için kullanırken, ödev yaparken bilgisayarı nasıl kullanıyor? Hani bir İngiliz modelinde mesela FATİH Projesi gibi çalışıyorlar onlar da, bütün çalışmalar, dersler, ödevler yani evde bilgisayar üzerinden yapılıyor ve bilgisayardan gönderiliyor, online olarak öğretmen de onu kontrol edebiliyor, “Kim ne kadar, ne

için çalışmış.” diye. Mesela, bir İngilizce dersi için, bir matematik dersi için bu öğrenci bugün on dakika, işte evvelsi gün on beş dakika çalışmış falan, ona göre not verebiliyor. Acaba ödev çalışmak yüzde 92 o mu? Hani çocuklarımız sadece facebook mu kullanıyor? Ben bütün bu aldığımız sunumlardan hep bunu artık algılıyorum yani benim çocuğum daha küçük, ileride sadece İnternet’e girdiği zaman facebook’u girecek, oyun oynayacak ve başka hiçbir bilgi edinme sayfaları, işte biraz önce dediğiniz gibi, araştırma sayfaları veya kendisi ödevini yaparken ne gibi bilgilere nereden ulaşabileceğini öğrenmeyecek, bilmeyecek o zaman, sadece o sayfalara girmiş olacak. Hani bununla ilgili acaba bir yerde veri alabilir miyiz? Çocuklarımız ne duruma gelecek beş sene sonra? Biraz önce dediniz mesela on parmak klavye kullanmak artık o da gelişmişliğin bir eseridir. Yani belki ben on beş yaşında öğrendim, on üç-on dört yaşında öğrendim on parmak klavyeyi kullanmayı ama bu okulda bir ek ders olarak verilmişti yirmi sene önce, herkes kullanır ama hani bizde öyle değil, bizde tamam belli bir yaş seviyesi üstü kullanmayabilir ama yeni nesil bunu bilmeli. Bunu derç etmiş miyiz acaba?

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Şeyi söyleyeceğim, yani biz bu çalışmayı, hani şu taslak rapora gelene kadar Türkiye’de yapılmış olan çalışmaları inceledik ve hani “Ne var elimizde?” diye baktığımızda özellikle EU Kids Online çok güzel bir çalışmalar ortaya koymuş ve başka çalışmalarımız da var. Bizim anladığımız kadarıyla bu çalışmalarda yani projeksiyonlar, “Gelecekte bu kullanım oranları ne olacak?” diye fazla bir bilgi yok ama şunu söyleyebilirim: Mesela, wikipedia ve içerik üretme, hani ben de sunumumuzda söyledim ya “İçerik üretmeye yönelik çocuklarımız desteklenmeli.” diye. Biz daha çok tüketici konumundayız. Türkiye olarak tüketici konumundayız, üretici konumunda değiliz. Baktığınız zaman wikipedia’ya en az bilgi ekleyen ülkelerden biri biziz. O yüzden de Komisyonumuzun daha önce bu çalışmaya önerilerimizden bir tanesi oldu medya okuryazarlığı ki, biliyorsunuz seçmeli bir ders, hatta mümkünse bu zorunlu hâle getirilmeli ve bilgisayar derslerinin içeriği gözden geçirilmeli. Yaptığımız incelemelerde -ki Millî Eğitim Bakanlığındaki arkadaşlarım da bunu desteklediler- üretime yönelik olarak bu müfredatın yenilenmesi gerekiyor yani bir çalışma yürütülmesi gerekiyor bu konuda. Yani Komisyonumuz mutlaka bir stratejik plan geliştirilmesini önerecek ve bu stratejik planın en önemli parçalarından bir tanesi de müfredatların yenilenmesi olmalı.

FAZİLET DAĞCI ÇİĞLİK (Erzurum) – Bir şey daha eklemek istiyorum.

Güvenli İnternet’e girmeye alakalı işte ona üye olup yapabiliyorsunuz ama bunun yanında belki de bu antivirüs programlarını, onları da biraz sanki tetiklememiz, biraz desteklememiz gerektiğini düşünüyorum yani bu antivirüs programları her sene neredeyse belki senede bir yenileme değil de altı ayda bir yenileme gibi hani kendi kendine o update yapıyor normalde ama birçok bilgisayarda onun olmadığını ben düşünüyorum ülkemizde. Hani belki onun yanında işte kapersky veya işte ne varsa onu yanında vermemiz gerekiyor sanki, bilmiyorum, bana öyle geliyor. Antivirüs de çok önemli çünkü virüs sadece güvensiz sayfalara girme değil, başka sayfalara girdiğiniz zaman da kendi saldırılar veya işte, daha önce demiştik, bilgi alışverişi veya sizinle ilgili bilgilerin nasıl, nereye gittiğinin belli olmaması, işte “trojan” falan onların girmesiyle alakalı da belki onu da ekleyebiliriz.

BAŞKAN – Sağ olun.

Buyurun efendim.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Müfredatın, özellikle bilgisayar dersleri müfredatının değiştirilmesi konusuna yüzde 100 biz de katılıyoruz. Özellikle okullarda teknoloji kullanımı genelde, özelde İnternet kullanımı mutlaka ama mutlaka sağlık yönünden bir; sosyal, kültürel, altyapı yönünden iki; hukuksal yönden üç; güvenlik yönünden dört; ailevi yönden mutlaka müfredatın içine yedirilmelidir yani çocuk on saat bir bilgisayarın başında oturduğunda ne tür bir sağlık... Yani şu anda baktığınızda ben gelirken inceledim yani doktorlar en çok şeyden şikâyet ediyor, bel fıtığı hastalığı bir, iki çocuklarda eklem hastalığı yani mutlaka bu müfredatın içine yedirilmeli, “Eğer zararlı, yanlış bir şey yaparsam İnternet’te neyle karşılaşırım?” yani hukuksal boyutu, çocuk mutlaka bunu bilmeli. Yani bizde bu eksik yani biz öğretim değiştirilmesiyle uğraşıyoruz yani “changing the teaching”, hep bunu yapıyoruz ama “changing the culture of teaching” yani öğretim kültürü bizde maalesef olmayan bir şey yani on saat bilgisayar başında belin ağrır, gözün bozulur, on saat bilgisayar başında psikolojin bozulur yani çocuklarımıza mutlaka bu yeni müfredatta, Selma Hanım’ın da dediği gibi, FATİH Projesi’ni de bir fırsat bilip mutlaka yeni bir yapılanma, global olarak bu beş sacayağını mutlaka...

BAŞKAN – Onu FATİH Projesi’ni incelediğimiz okul ziyaretimizde ben Genel Müdür arkadaşına önerdim, dedi ki: “Bu aslında iyi bir yaklaşım oldu.” Şimdi onu FATİH Projesi’nin içine koyuyorlar.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Yani çok iyi olur Başkanım.

BAŞKAN – Sağlık bildiğimiz sağlıktır, sadece ruh sağlığı değil, biz hep İnternet’in işte o içine çekip - tırnak içinde söylüyorum- bataklığa saplanmasını falan söylüyoruz ama obezite, “karpar tünel sendromu” dediğimiz şuradaki sinirlerin baskı altına girmesi, parmaklarda, küçük eklemlerde harabiyet, boyun fıtığı, bel fıtığı, ergonomik olmayan kullanımlarda vücutta, vücudun postüründe yani pozisyonundaki değişiklikler, obezite ve buna bağlı kalp hastalığı, şeker hastalığı, diğer riskler, bütün bunlar tabii hepsi değerlendirilmesi gereken hususlar.

MUTLU ÇOCUKLAR DERNEĞİ DANIŞMANI DR. MEHMET AKİF OCAK – Sözüünüzü böldüm Başkanım. Yani mesela, ülkemizde SAR değeri bilinmiyor yani cep telefonu olmayan insanımız yok, çocuklarımızda bile, kullandığımız telefonun SAR değerinin farkında değiliz. SAR değeri öyle bir şey ki, ben fotoğraflara baktım, on beş dakika cep telefonu kullandırmışlar, kullanmadan önce, kullandıktan sonra o termokamerayla çekilen fotoğraf adamın -bir de bayan var- kafası kıpkırmızı olmuş, on beş dakikalık cep telefonu kullanımından sonra yani bu gene formal eğitim, formal eğitim, formal eğitim yani mutlaka müfredata yedirilmesi lazım.

BAŞKAN – Sayın Muş, bir şey söylüyor musunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hayır.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Bu Harvard’ dan raporları tezden bekliyoruz.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Bu Amerika’yla ilgili yasayı onlara soracağım, onun dışında bizim o toplantıdaki bütün sunumlarımızı size bir CD yapıp hemen ileteceğiz.

BAŞKAN – Tamam. Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA - Çok teşekkür ediyoruz ve bu işe fırsatlar penceresinden baktığı için bu Komisyona da biz UNICEF olarak özellikle teşekkür etmek istiyoruz. Riskten uzak fırsat olduğunu görmemiz...

BAŞKAN – Bizim Komisyonumuzun ana teması şu, ben bunu çok sık tekrarladım: İnternet fırsat penceresinden baktığınızda büyük bir fırsat, risk penceresinden baktığınız zaman ciddi bir risk. Komisyonumuzun amacı, İnternet'in sağladığı fırsatların artırılması, barındırdığı risklerin azaltılması. Bizim Komisyonumuzun temel teması budur.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – İşte bu da gerçekten çok önemli bir yaklaşım, herkese inşallah hep beraber hazırlayacağız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz. İnşallah dünyaya örnek olacak bir rapor çıkarmayı umut ediyoruz.

UNICEF TÜRKİYE İLETİŞİM MÜDÜRÜ SEMA HOSTA – Ben eminim ondan.

BAŞKAN – Sağ olun.

Kapanma Saati: 13.36